

بەرپۆه بەرایه تی تەندروستی و سەلامەتی

ئەركى بەرپۆه بەرایه تی تەندروستی و سەلامەتی له زانكۆى جیهان - سلیمانی بریتییە له هۆشیار کردنەوه و پیدانی پینمای له کاتی به کارهینانی جوهرها مادده و پرۆسهی مهترسیدار که پتیویستیان به راهیتانی تایبەت و رپوشوتنی کوئترۆئکردن ههیه بۆ پاراستنی خویندکاران و کارمەندان و ژینگه کهمان له زیان. لهم چەند خالەى خوارهوه ئامانجه کانی سەلامەتی و تەندروستی و ژینگه یی زانکۆ و بەرنامەى بەرپۆه بردن هاتوو، بنه مایه ک بۆ به دیهیتانی ئەرکه کهمان به شیوه یه کی سەلامەت و بهرپرسیارانە له رووی ژینگه ییه وه پیکده هیتن.

ئامانجه کانی کارکردن له بەرپۆه بەرایه تی تەندروستی و سەلامەتی زانکۆى جیهان - سلیمانی بریتین له دنیابوون له وهی که:

- هه موو ستاف و خویندکاران و توئزهران و سەردانیکه ران ئاگداری مهترسییه بایۆلۆژییه کان و پیداو یستییه یاساییه کان و سیاسەتی زانکۆ و ریکاره کانی په یوه ست به کارکردن بن له گەل وورده زینده وهران و مادده مهترسیداره زیندوو هکان.
- ستاف و خویندکاران و توئزهران ئاگداری بهرپرسیاریتی خویمان بن سەبارەت به مهترسییه بایۆلۆجییه کان، پیداو یستییه یاساییه کان، ریکاره کانی زانکۆ که په یوه ندییان به کارکردن له گەل وورده زینده وهران و مادده مهترسیداره زیندوو هکانه وه هه یه.
- هه موو ستاف و خویندکاران و توئزهران و سەردانیکه ران راهیتان و زانیاری گونجاو وه رده گرن که وایان لیده کات مهترسییه شاراو هکان په یوه ست به کاره کانیان بناسن.
- ئاشنا بن به سیستەمی فریدانی باشماوهی پزیشکی و ئاسایی و بایۆلۆجی گونجاو له شوینی خویمان.

بنه مای کارکردن

بنه مای کارکردنی بەرپۆه بەرایه تی تەندروستی و سەلامەتی زانکۆى جیهان - سلیمانی له سەر ئەو باوهره پته وه دامه زراوه که ده توانریت ریکری له و رووداوانه بکریت که ده بنه هوی برینداربوونی که سی یان زیانگه یانندن به موئک و مالی یان ژینگه. هه یچ قوناغیکی بازرگانی یان کارپیکردنی له سەلامەتی گرنگی زیاتری نییه.

زانکۆى جیهان - سلیمانی ژینگه یه کی سەلامەت و تەندروست له هه موو شوینه کاندایین ده کات و ده یپارێزیت و شیوازه کانی کارکردن دادمه زرینیت که بۆ دنیابوون له سەلامەتی هه مووان دارپێژاون.

هه موو مامۆستایان و کارمەندان و خویندکاران بهرپرسیاران له ئەدای سەلامەتی تاکه که سی خویمان و پاراستنی ژینگه. هه روه ها هه ر راهیتنه ریک/سەرپه رشتیاریک بهرپرسیاره له دروستکردنی که ش وهه وای سەلامەتی و هۆشیاری ژینگه یی. سەلامەتی و پاراستنی ژینگه ده بییت به شیکی دانه براو بییت له هه موو کاریکدا. پابه نده بوون به یاسا کانی سەلامەتی و کارکردن به شیوه یه ک که ریکری له برینداربوونی خویمان و که سانی دیکه بکات و زیان به ژینگه نه گه یه نیت که ئەرکی هه مووانه. خو پاراستن له رووداو و پاراستنی ژینگه له بهرژه وهندی هه موواندایه. تهنه به هه ول و هاوکاری به رده وامی هاوبه ش ده توانین ئەو ئامانجانە بگه یین.

بەرپرسیاریتی به شه کان

بەرپرسیاریتی گشتی:

- تهرخانکردنی بودجه ی پتیویست بۆ جیهه جیکردنی بهرنامه و سیاسه ته کانی سەلامەتی و ژینگه یی زانکۆ.
- گه یاندنی هه لۆیستیکی ئەریتی به رامبه ر به بهرنامه کانی سەلامەتی و ژینگه یی زانکۆ.
- چالاکییه راسته وخۆکانی به شه کان به جوړیک ریک ده خریت که پاراستنی سەلامەتی و تەندروستی خویندکاران و سەردانیکه ران و کارمەندان و هه روه ها ژینگه به شیکی دانه براو بییت له هه ر چالاکیه ک.

- دۇنيابون لەوہى كە خوڭندكاران، سەردانىكەران و كارمەندان ئاگادار دەكرتتەوہ و بەرپرسىارتتتەكانيان لە چوارچتتەوہى سىياسەت و بەرنامەكانى سەلامەتى و تەندروستى و پاراستى ئىنگەھى زانكۇدا جتتەبەجى دەكەن.
- دۇنيابون لەوہى كە خوڭندكاران و كارمەندان زانىارى و راھىنانى سەلامەتى و ئىنگەھى گونجاو لە كاتى خوڭدا وەرەگرن.

بەرپرسىارتتى تايبەت:

- دامەزاندنى پەيوەندى چالاکانە سەبارەت بە سەلامەتى بۇ بەش و سەرپەرشتى و ئاراستەکردنى چالاکىيەكانيان.
- دانانى كەسانى شارەزا بۇ پاكوخاوينى ئەو بەشانەھى كە تاقىگەيەك يان چەند تاقىگەيەكى بايۇلۇجى و كىمىيايان ھەيە.
- دانانى لىستى راھىنانى سەلامەتى و ئىنگەھى پىويست بۇ ھەر پۇستىك لەناو بەشەكەدا و دۇنيابون لەوہى كە ھەر فەرمانبەرىك راھىنانى پىويست وەرەگرت. پىويستە راوتىز بە تەندروستى و سەلامەتى ئىنگەھى بكرىت بۇ ھاوكارىكردن لە داينكردنى پىداويستىيەكانى راھىنان.
- جتتەبەجىكردنى پروسەيەك بۇ راپورتكردن و راستكردنەوہى مەترسىيەكانى سەلامەتى و تەندروستى و ئىنگەھى بەشى، بۇ دۇنيابون لەوہى كە رىوشونى چاكسازى گونجاو گىراوہتەبەر.

تەندروستى و سەلامەتى ئىنگەھى

تەندروستى و سەلامەتى ئىنگەھى پىشتگىرى تەكنىكى پىشكەش دەكات بۇ يارمەتىدانى ئىدارەھى زانكۇ لە پەرەپىدان و جتتەبەجىكردنى بەرنامەھى سەلامەتى و تەندروستى و ئىنگەھى و ھەئسەنگاندنى كارىگەرىيەكانى، بەرپرسىارتتتەكانى تەندروستى و سەلامەتى ئىنگەھى برىتىن لە:

- كاركردن وەك پەيوەندى زانكۇ لە گەل دەزگاكانى رىكخستى ناوخۆي و دەرەوہ.
- ئاگاداركردنەوہى ئەوانەھى بەرپرسىارن لە پابەندبون لە گۇرانكارىيەكانى رىساكانى سەلامەتى، تەندروستى و ئىنگەھى.
- داينكردنى ئەو سەرچاوہ و تەكنىكىانەھى كە زانكۇ پىويستىيەتى بۇ پاراستى سەلامەتى و تەندروستى مامۇستايان و فەرمانبەران و قوتابيان.
- پاراستى تۆمارەكانى سەلامەتى و تەندروستى و ئىنگەھى پىويست بۇ بەئگەنامەكردنى بەرنامەكانى زانكۇ بەپى رىسا تايبەتەكان.

فرياگوزارى و خوڤاراستن:

ئەم بەشە رېكارەكانى وەلامدانەوھى فرياگوزارى گىشى لەخۆدەگىت كە دەبىت لە كاتى نەبوونى رېكارى تايبەت بە بەش يان دامەزراوھەكان پەپرەو بىكرىت. سەرپەرشتىار يان كەسى بەرپرس لەو ناوچەيەي كە بارى نااسايى تىيدا روودەدات، بەرپرسىارە لە لىكۆلىنەوھە لە ھەموو رووداوھە فرياگوزارىھەكان و راپۆرتكردنىان بە تەندروستى و سەلامەتى ژىنگە.

بەرپرسىارىتى راھىنەر

لە سەرھەتاي ھەر وەرژىكى ئەكادىمىدا ستافى فېركارى پىويستە رېنمايى خوئىندكاران و كارمەندانى دېكە بكەن. پىويستە ئەم زانىارىيانەي خواریوھە لە رېنمايىھەكاندا جىگىر بىكرىن:

- بانگەواز بۆ چۆلكردنى شوئىنەكە لە ھالەتى لەناكودا يان لىدانى زەنگى ئاگرکەوتنەوھى بىناكە.
- شوئىنى دەرچوونەكان لە نىكتىرەن ھۆل/تاقىگە؛ ئەركى راھىنەرە كە ئاماژە بە رېنگاكانى دەرچوون بۆ خوئىندكاران بىكات. رېنگاكانى دەرچوون لە ھەموو پۆلەكان و تاقىگەي پۆلەكان و تاقىگەي توئىنەوھەكان دانراون.
- ھەندىك رېوشوئى سەلامەتى كە رەنگە پىويست بن پىش ئەوھى بەراسى رووبدات؛ وەك: سەلامەتكردنى تاقىكردنەوھەكان/كاردانەوھەكان، كوژاندنەوھى غاز و ھتد، ئەگەر سەلامەت بىت بۆ ئەنجامدانى.
- بەرزكەرەوھى بىناسازى بۆ چۆلكردن بەكارناھىنرېت.
- نابىت چۆلكراوان لەناو دەروازە يان دەرگاكانى بىناكە يان دەررەبەرى كۆبىنەوھە، پىويستە چۆلكراوھەكان بەلایەنى كەمەوھە 100 پى لە بىناكەوھە دوور بن. شوئىنى كۆبوونەوھى دىارىكراو لەلایەن راھىنەرەوھە دىارى دەكرېت.
- كارمەندان دەتوانن تەنھا كاتىك بچنە ناو بىناكەوھە كە ئەفسەرى سەلامەتى گىشى لە شوئىنى دۆخى نااسايى بلىت "ھەموو شت باشە".

پلانى كاردانەوھى رووداوھەكان كە ئەگەرى روودانىان ھەيە وەك:

ئاگرکەوتنەوھە لە بىناكان

- دەستپىكردنى چۆلكردنى بىناكە بە بەكارھىنانى نىكتىرەن وىستگەي راکىشانى زەنگ.
- داواي ھاوكارى بەشى ئاگرکۆژىنەوھە بىكرىت.
- ئەگەر ئاگرەكە بچووك بوو و راھىنانت لەسەر بەكارھىنانى ئاگرکۆژىنەرەوھى گەرە بووبىت، لەوانەيە بتوانى ھەوئى كوژاندنەوھى ئاگرەكە بەدەيت.
- نىكتىرەن رېنگا دەرچوونى سەلامەت بەكارھىنە بۆ دەرچوون لە بىناكە لە رېنگا دەرچوون ھەموو دەرگاكان داىخە بۆ ئەوھى دوكل و ئاگر بلاونەبىتەوھە.
- داواي دەرچوون، دەستبەجى برۆ بۆ شوئىنىكى سەلامەت كە بەلایەنى كەمەوھە 100 پى لە بىناكەوھە دووربىت.
- دووبارە مەچنە ناو بىناكە تاوھەكو ئۆل-كلىيەر لەلایەن سەلامەتى گىشى يان بەرپۆھەرايەتى ئاگرکۆژىنەوھە نەدرېت.

فرياگوزارى پزىشكى

- ناوچه كه دستبەجئ هەلسەنگىنە بۆ مەترسى و ئەگەرەكانى (ئاگر، هەلمى گازى ژەهرراوى يان تەقینەو و هتد) يان ئەو بارودۆخانەى كه رەنگە پىويستيان بە گواستەنەوہى بريندار هەبىت بۆ شوئىنىكى سەلامەتەر، ئەگەرنا بريندارەكان لە پىويست زياتر مەجولنە.
- ئاگادارکردنەوہ بۆ سەلامەتى گشتى و داواى هاوکارى فرياگوزارى سەرەتايى يان ئەمبولانس.
- فرياگوزارى سەرەتايى بەپەلە بەپى پىويست پىشكەش بکە ئەگەر رايەنانت پىکرايىت بۆ ئەو کارە.
- ئەگەر برينەكە بەرکەوتنى ماددەيەكى كىميايى مەترسیدار بوو، ئەوا زانیارى سەلامەتى پىشكەش بە وەلامدەرەوہى فرياگوزارى پزىشكى بکە، پەپوہندى بە ژوورى فرياكەوتنەوہ بکە بۆ پىشكەشکردنى زانیاريەكان بە زووترين كات.

پاراستنى ژينگە

فریدانى پاشماوہ

چەندىن جۆرى پاشماوہ لە زانكۆكەدا دروست دەبن و فریدانىان بەپى چەندىن ياسا و رىسای زانستى رىكدەخرىت، ئەمەى خواروہ وەسفىكى گشتى زۆربەى پاشماوہ و چۆنەتى رىكخستن و فریدانىانە. پىويستە بەتىگەيشتنىكى تەندروستى و سەلامەتى ژينگەيەوہ بکرىت، هەندىك زانیارى تايبەت سەبارەت بە رىكارە دروستەكانى فریدانى پاشماوہ.

پاشماوہى ئوفيس

پاشماوهى رەقى زانكۆى جيهان - سلىمانى رېكدەخرېن بۇ فرېدان وەك كاغەز، كارتون، قوماش لەخۇدەگرېت ھتد لەوانەپە ئەم شتانه لەناو سەبەتەى زېل و زەرفە گەورەكانى زېلدان لە دەرەوہى ھەر بىنايەك دابنرېن. ئامېر و ئامېرەكانى ئۆفيس، مۆبىليات و پاشماوهى شل نابېت لە دەفرى تايبەت بە پاشماوهى ئۆفيسەكاندا فرې بدرېن.

كۆمپوتەر و مۆنيتەر

زانكۆى جيهان - سلىمانى پاشماوهى كۆمپوتەر، مۆنيتەرى فېدو، تەلەفزيون و گلۆپى فلوروسەنت رېكدەخات. بەرپۆبەرى تېمى پاككەرەوہ ئاسانكارې و ھەماھەنگى دەكات بۇ فرېدانى ھەموو گلۆپەكانى پووناكى و پاشماوهى كۆمپوتەر لە زانكۆدا. پارچەى شكاوى كۆمپوتەر يان گلۆپى شكاو وەك پاشماوهى مەترسېدار لە رېگەى تەندروستى و سەلامەتى ژىنگەبېوہ فرې دەدرېن.

پاشماوهى تاقىگە

تاقىگەكان كۆمەلېك پاشماوه دروست دەكەن كە برېتېن لە پاشماوهى پزېشكى، پاشماوهى مەترسېدار، پاشماوهى پېشەسازى شلە، كەلوپەلى شووشەى شكاو، دەفرى بەتال، پاشماوهى رژانى ماددە كېمىايەكان و پېداوېستىيەكان. پېويستە رەزامەندى پېشوختە لە تەندروستى و سەلامەتى ژىنگە وەربىگرېت پېش ئەوہى ھەر پاشماوهى كى تاقىگە، جگە لە پاشماوهى جۆرى ئۆفيس، لە ئاوەرۇكاندا فرې بدرېت يان بخرېتە ناو سەبەتەى زېل يان سەبەتەى دەرەوہ. تېچووى فرېدانى پاشماوه زۆر جىاوازە بەپېى برو جۆرى پاشماوه.

سەلامەتى تاقىگە

تاقىگەكان كە ئامېرى مەترسېدار و ماددە كېمىايە زەھراوېەكان يان سووتېنەرەكان بەكاردەھېنن، دەرگى ژوورەكانى ھەنگرتى ماددە مەترسېدارەكان دەبېت بە تابلۆى فرىاگوزارى ھەئواسرابن، مەترسېيەكان و ناو(ەكان) و ژمارەى تەلەفۇنى (كار و مائەوہ)ى ئەو كەسانەى كە بەرپرسىارن يان ئاشنان بە مەترسېيەكان ھەئواسرابېت بۇ يارمەتى لە چوونە ژوورەوہى بى مۆلەت و پاراستنى تاقىگەكان كاتىك بى چاودېرى بېت.

تاقیگه‌ی بایۆلۆجی

ئەو چالاکییانە‌ی کە بە کارهێنانی شلە‌ی جەستە‌ی مرۆف و خانە و شانە‌کانی تیا‌دا بە کاردەهێنرێت پێویستی‌ان بە ر‌اهێنان و جێبەجێکردنی پلانی کۆنترۆلکردنی بەرکەوتنی نەخۆشییە تووشبووکانی خۆتێن هە‌یە. ئەو چالاکییانە‌ی کە بریتین لە بە کارهێنانی شلە‌ی جەستە‌ی غە‌یرە مرۆفە‌کان و خانە و شانە‌کانیان پێویستی‌ان بە ر‌اهێنان و بە‌لگە‌نامه‌کردن هە‌یە.

یاریدە‌دە‌رانی تاقیگە

یاریدە‌دە‌ری تاقیگە‌ پێویستە‌ یارمە‌تی خۆ‌ئیندکاران بە‌دات لە‌ فێرکردنی ر‌یکارە‌کانی تە‌ندروستی و سە‌لامە‌تی لە‌ کارە‌کانی ر‌ۆژانە‌ لە‌ تاقیگە‌ی کۆلێژ. بە‌و پێیە‌ی یاریدە‌دە‌ری تاقیگە‌ پە‌یوە‌ندی نێ‌وان خۆ‌ئیندکار و مامۆست‌ان، بە‌زۆری پێویستە‌ کاتی کارکردنی ئاسایی بهێنێتە‌وه‌ بۆ ئە‌وه‌ی پێویستی خۆ‌ئیندکاران دا‌بین بکات و ئە‌رکە‌کانیان بە‌م شێ‌وه‌یە‌ کورت دە‌کرنێتە‌وه‌:

- یاریدە‌دە‌ری تاقیگە‌ راستە‌وخۆ بە‌رپر‌سیارە‌ لە‌ سەر‌جە‌م ناوەرۆکی ئە‌و تاقیگە‌یە‌ی کە‌ بۆی دیاری کراو و بە‌ سەر‌پر‌شتی دادە‌نرێت بە‌ پلە‌ی خۆی و دە‌بێت ئا‌گاداری چاک‌کردنە‌وه‌ و پاراستنی بێت.
- یاریدە‌دە‌رانی تاقیگە‌ دە‌بێت پ‌ابە‌ندی ر‌یساکانی جل و بە‌رگی تاقیگە‌ی بێ، هاوکات کارکردن و بە‌ستنی قژ بۆ مێنە‌کان و خۆ‌ئیندکارانی پێویستە‌ لە‌ تاقیگە‌دا جل و بە‌رگ بپۆشن و کەرەستە‌ی خۆ‌پاراستن لە‌ بە‌ر بکە‌ن، وە‌ک چاویلکە‌ی سە‌لامە‌تی لە‌ کاتی تاقیکردنە‌وه‌کان.
- پ‌ابە‌ندبوون بە‌ ر‌یکار و پرۆسە‌ و میتۆدۆلۆژیای دروستی تاقیگە‌ و ر‌ینماییه‌ تە‌ندروستی و سە‌لامە‌تیە‌کان کە‌ لە‌ لایە‌ن زانکۆ‌وه‌ پە‌سە‌ندکراون، هە‌روه‌ها پێویستە‌ سەر‌جە‌م کە‌فەرە‌ شووشە‌ییە‌کانی کاراکتەرە‌ کیمیاییە‌کان بە‌ توندی دا‌بنیت بۆ ر‌یگرێکردن لە‌ دزە‌کردن، و گە‌راندنە‌وه‌ی سەر‌جە‌م ماددە‌کانی کارلێک‌کردن و ئامپەرە‌کان بۆ شوێنی دیاریکراوی خۆیان دوا‌ی کۆتایی هاتنی وانە‌کە‌.
- پاک‌کردنە‌وه‌ و تە‌عقیمی‌کردنی ئامپەر و شوێنی کار ئە‌گەر پێویست بوو، لە‌وانە‌ حە‌مامی ئاو، ئینکوباتۆر، تانکی هە‌لگرتن، کە‌لۆپە‌لی شووشە‌ و پلاستیک، هە‌روه‌ها ر‌یگای سە‌لامە‌ت بۆ لە‌ناو‌بردنی پاشماو‌ه‌ی تاقیگە‌، لە‌وانە‌ زبیل و مادە‌ی ر‌یسا‌یکل و مە‌ترسی بایۆلۆجی.
- چاودێری‌کردنی پشکنینی تاقیگە‌ی لە‌ گە‌ل ئە‌ندامانی فاکە‌لتی لە‌ کاتی پشکنینە‌کان لە‌ لایە‌ن خۆ‌ئیندکارانە‌وه‌، لە‌وانە‌ بە‌رگری، کیمیا، خۆ‌ئین، مایکرو‌بایۆلۆجی و هتد...؛ کە‌ پێویستی‌ان بە‌ وریایی و خۆ‌پاراستن و لە‌ناو‌بردنی سە‌لامە‌ت هە‌یە بۆ ر‌یگرێکردن لە‌ بلا‌بوونە‌وه‌ی هە‌وکردن.
- ر‌زگار‌بوون لە‌ کە‌لۆپە‌لی شووشە‌ی شکاو، پاشماو‌ه‌ی مە‌ترسیدار، پاشماو‌ه‌ی نامە‌ترسیدار، و پاشماو‌ه‌ی کیمیایی بە‌ شێ‌وه‌یە‌کی سە‌لامە‌ت لە‌ناو ئە‌و شوێنە‌ی کە‌ بۆیان دیاری کراو.
- هە‌ره‌له‌یه‌ک لە‌ هە‌ردوو ئامپەر و پێدا‌ویستیە‌کان هە‌بێت ر‌اپۆرت بکری و بپارێزێت.